

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גליון א' קיט
עש"ק פ' ויצא, ט' כסלו ה'תשע"ו
שנת הקהל

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', 'חיילי בית דוד' - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חב"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

שישים וחמש שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א וקיי"ג שנה להולדתו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכ"ר

לעילוי נשמת

הרה"ג הרה"ת ר' מנחם מענדל הלוי ע"ה

בן הרה"ג הרה"ח הרה"ת ר' נחום הלוי ע"ה

לאבקאווסקי

נפטר בדמי ימיו, בן נ"ח שנה,

ש"ק פ' ויצא, חג הגאולה - יו"ד כסלו ה'תשע"ג

ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י

משתתפי שיעור השבועי שיחיו

בבית משפחת הו"ח ר' רחמים הכהן שיחי' דואק,

לאס-אנדזשעלעס, קאליפארניע

נדפס לעילוי נשמת

ר' אפרים יונה ב"ר אורי אהרן יואל ז"ל זיסק

ולע"נ מרת חי' רחל בת ר' פנחס זליג ז"ל

ולע"נ ר' מאיר ב"ר צבי הירש ע"ה ולע"נ ר' פנחס זליג ב"ר יצחק ע"ה

ו"הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, ולזכות כל משפחותיהם שיחיו - לשפע ברכות עד בלי די

ב"ה

3 דבר מלכות

כבר יושבים סביב השולחן יחד עם משיח צדקנו / משיחת שי"פ ויצא החשיב

6 זמן הגאולה

"יוצאים מהכלים" מחשוקה וגעגועים לביאת המשיח / פרשת השבוע באור הגאולה

10 ניצוצות של משיח

חסידים יודעים שהרבי הינו "נביא ממש"! / קטעים קצרים ופתגמים בעניני גאולה ומשיח

א עורר אקלוגה אנה בנה - זאת היא נשמת משיח וזהו ענין
"הקהל" של יעקב בחרן / הוראות הרבי מלך המשיח לשנת "הקהל"

12 ילחום מלחמת ה' - וינצח

היטלר ימ"ש, המן, לבן ופרעה - לא חשבו על רעיון שכזה / שיחה בענין שלימות העם

14 כתב יד קודש

חומר האיסור לשוח בתפלה / צילום ממענה כי"ק אדי"ש מה"מ לשאלה בהערות הח' ואנ"ש

מדור ה"דבר מלכות" מוקדש לזכות האשה רייזל פרומא בת חי' רחל שתחי' ולזכות הרה"ת יוסף יצחק בן רייזל פרומא וזוגתו חיה מושקא בת מרים שיחיו ובתם רחל בת חיה מושקא שתחי' ולזכות הנא לאה בת חי' רחל, עדינה בת חי' רחל, מרים בת חי' רחל, וצבי בן חי' רחל שיחיו

סניף ארה"ב: 383 Kingston Ave. #38, Brooklyn, NY 11213 • טל': 718-207-5904
סניף ארץ הקודש: ת.ד. 2025 כפר חב"ד, 60840 • טל': (03) 960-0667 • פקס: (03) 960-7219
דואר אלקטרוני: kuntres.yechi@gmail.com • אינטרנט: www.moshiach.net/blind

מבחוץ. מפרש: "האותיות הפוכות והחיבה הפוכה ולא אשמועינן אלא שהיה החקק נוקב את כל הלוח ולפיכך היו מסך ומסך בנס".

ועיין בספר שכתב של מי שכתב ע"ז: "אלא דקשה לי קצת פי' רש"י בחומש בפרשת כי תשא בפ' משני עבריהם שפי' היו האותיות נקראות ומעשה ניסים הי', שמשמע דמשני עבריהם היו נקראות בסדר אחר הפך מגמריך".

ועפ"י הכלל הנ"ל ברש"י אינו קושיא בכלל.

נחמן בער קריימאן

ישיבה גדולה - סיאטל וואשינגטון
באנה"ק סי' כו' כהרב רבינו הזקן וזלה"ק:

"ע"כ שליחותיהו דרז"ל קא עבידנא לגזור בזירה שוה לכל נפש שלא לשוח שיחה בטילה משיחתיל הש"ץ להתפלל התפלה עד גמר קדיש בתרא שחרית וכו'".

ובהערות ותיקונים מתקן כ"ק אדמו"ר שליט"א שבמקום לומר ערבית ומנחה ז"ל מנחה ערבית. והעובר כנראה כוונת כ"ק אדמו"ר שליט"א לתרץ ב' שאלות:

א) הסדר - דערבית מיד אחרי שחרית.

ב) דחיבת וכו' מיוחד, דמה בא להוסיף.

לכאורה יש לקיים הגורסא שלפנינו, והוא מטעם דאפשר דבחיבת "וכו'", בא לרמז על תפלת מוסף ונעילה, (דלכאורה מאי שנא תפלות אלו משאר התפלות).

ולפי"ז י"ל בדוחק דכוונת הסדר "שחרית ערבית ומנחה וכו'", הוא דכיון דאדה"ז רצה לרמז תפלת מוסף ונעילה, רק כיון שאין אומרים אותם בכ"י, לכן הסתפק לרמזם בחיבת "וכו'".

ולכן כתב הסדר באופן דמרומוז דעל כל תפלות היום חל גזירה הנ"ל. והיינו כל התפלות משחרית עד ערבית, שבניהם תפלת "מנחה וכו'" (היינו מוסף ונעילה), רק כתב בפ"י מנחה, כיון דזה נוהג בכל יום, וכנ"ל.

יחי המלך ויחי המשיח ויחי ארבעת המינים ויחי כל ישראל

כנ"ל אמתית' משרת' הוא אמת *
אמת ונעילה *
הטובת אמת ונעילה *
- ח. -

חומר האיסור לשוח בתפלה

בהתוועדות ש"פ ויצא ה'תשמ"ג הקדיש כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א חלק נרחב מדבריו אודות שאלה שנדפסה בהערות הת' ואנ"ש דמוריסטון, דיוק בדברי אדה"ז באגה"ק (סכ"ד) אודות האיסור לשוח שיחה בטלה בשעת התפלה לפנינו צילום (מוקטן) ממענה כ"ק אד"ש מה"מ בכת"ק על דפי הגליון של קובץ ההערות, ובעז"ה בשבוע הבא נפרסם כאן את המשך המענה

(השיחה המדוברת נדפסה ב'התוועדויות' תשמ"ג ח"א ע' 540 סכ"ד ואילך)

להלן תוכן השאלה ופענוח המענה (הכתי"ק בא בהדגשה):

בקובץ הערות הת' העירו על מ"ש כ"ק אד"ש מה"מ ב"הערות ותיקונים" לתניא (אגה"ק סכ"ד) בענין "לגזור גזירה שוה לכל נפש שלא לשוח שיחה בטילה משיתחיל הש"ץ להתפלל התפלה עד גמר קדיש בתרא שחרית ערבית ומנחה וכו'. והעובר על זה [.]". – שבמקום "ערבית ומנחה וכו' והעובר", צריך להיות: "מנחה ערבית. והעובר", כלומר, שהסדר צריך להיות "שחרית מנחה ערבית", ותיבת "וכו" – מיותרת.

והעירו על כך, שלכאורה יש לקיים הגירסא שלפנינו, כי יתכן שבהוספת תיבת "וכו" מרמז אדמו"ר הזקן על שאר התפלות – מוסף ונעילה, ולכן הסדר הוא "שחרית ערבית ומנחה וכו'", כלומר: כל תפלות היום משחרית עד ערבית, שביניהם תפלת "מנחה וכו'" (מוסף ונעילה).

ועל זה כתב כ"ק אד"ש מה"מ:

לפירושו – בענין חמור כ"כ זשאלעוועט אדה"ז לפרש "מוסף ונעילה" (כיון שזהו ב' תיבות) וכותב תיבה א' "וכו"!

כנראה אשתמטתי אשר גמר קדיש בתרא שחרית ומנחה" הוא לאחרי מוסף ונעילה, (ב) דמחוורתא לומר ד"שחרית כו" – הכוונה לזמני היום, ולא להתפלה עצמה.

בנוגע לסדר ד"שחרית ערבית ומנחה" – כתב כ"ק אד"ש מה"מ:

להוספה] לאחר זמן:

"נ"ל לתרץ הסדר: דאפילו במנחה שבאה בהמשך לתפלת שחרית (שלכן אצ"ל אמירת ק"ש עוה"פ), ג"כ כ"כ חמורה הפסק שיחה.

מוקדש לעילוי נשמת

הרה"ח ר' משה נחום בהרה"ח ר' מרדכי מענדל ע"ה קדנר

נפטר כ"ב ניסן – אחרון של פסת, ה'תשע"א

יה"ד שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והוא בתוכס, בגאולה האמיתית והשלימה

כבר יושבים סביב השולחן יחד עם משיח צדקנו!

הדבר היחידי שחסר - שיהודי יפקח את עיניו כדבעי, ויראה איך הכל כבר מוכן לגאולה! יש כבר את ה"שולחן ערוך", את הלוייתן ושור-הבר ויין המשומר, ויהודים כבר יושבים סביב השולחן - "שולחן אביהם", יחד עם משיח צדקנו, ובדורנו נשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר • ללמוד בעניני הגאולה, באופן שזה יפתח את הלב, העינים והאזנים - שיבינו, יראו וישמעו בפשטות ממש בגשמיות העולם - את הגאולה בפו"מ • משיחת ש"פ ויצא, ט' כסלו ה'תשנ"ב - מוגה, תרגום מאידית*

שרואים זאת גם בהנהגה בזמן הזה (בגלות אדום) של אומות העולם המתייחסים ל"עשו הוא אדום", בדרך מלכות של חסד (והנהגה זו מתפשטת גם בעוד מדינות, כפי שראו ורואים בפרט לאחרונה) –

הרי מובן, שעתה נמצאים כבר במצב בו הגוף הגשמי ואפילו גשמיות העולם כבר נתבררו ונזדככו לגמרי, והרי הם "כלי" מוכן לכל האורות והענינים הרוחניים, כולל ובעיקר – אורו² של משיח צדקנו, אור הגאולה האמיתית והשלימה, ועד גם לגילוי פשיטות העצמות של עצמות ומהות ית', כפי שזה מתגלה בפשיטות העצמות של משיח צדקנו (שלמעלה מבחינת יחידה ומכל השמות והדרגות והשפעות כו'), ועל-ידי זה – מתגלה הדבר גם בפשיטות של כל יהודי,

והדבר היחיד שחסר הוא – שיהודי יפקח את עיניו כדבעי, ויראה איך הכל כבר מוכן

א. [.] על-פי סימני חז"ל (במסכת סנהדרין, במדרשים ובכ"מ) נמצאים כבר בשלב הגאולה ממש,

וכמדובר כמה פעמים לאחרונה, שלאחר הריבוי המופלג של מעשינו ועבודתנו במשך כל הדורות, ובפרט לאחר עבודתם של רבותינו נשיאינו, החל מאבות החסידות וימי גאולתם (בי"ט בהכסלו ויו"ד כסלו) וימי הולדתם וההילולא שלהם (בט' כסלו, בכ"ד טבת וכו'), ומאז כבר עברו כמה דורות ושנים, עד לעבודתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו – כבר סיימו את כל הבריורים,

כולל גם הבריור של "עשו הוא אדום", ומכל-שכן וקל וחומר, שהרי אפילו בזמן יעקב, סבר יעקב וחשב שעשו נתברר כבר (ומצד דרגתו של יעקב אמנם כך הי'), כנ"ל, על-אחת-כמה-וכמה לאחר ריבוי העבודה מאז, הרי עשו כבר נתברר לגמרי, כפי

(* התרגום הוגה ותוקן מחדש על-ידינו. המו"ל.

1) וישלח לו, א.

2) זח"ג לד, ב. הובא ונת' בלקוטי לוי"צ לזח"ג ע' ריט ואילך.

צילום (מוקטן) מהגהת כ"ק אד"ש מה"מ על הקטע שנדפס בתחילת עמוד זה

און די איינציקע זאך וואס פלעגט איז - אז א איד זאל אויפגעטענען זיינע אייגן כדבעי, וועט ער זען ווי אלץ איז שוין גרייס און דער נאולה: מ'האט שוין דעם "שולחן ערוך", מ'האט שוין דעם לויטן וטור הבר ויין המשומר, און אידן ויצן שוין כאס טיש - "שולחן אביהם" (מלך מלכי המלכים הקב"ה), צוזאמען מיט משיח צדקנו (ווי עס שטייט אין ספרים¹³ אז בכל דור איז דא א' מזרע יהודה שהוא ראוי להיות משיח), און נאך ארבעים שנה פיר הסתלקות כ"ק מ"ה אדמו"ר האט מען שוין אויך "לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע"¹⁴;

לגאולה! יש כבר את ה"שולחן ערוך", יש כבר את הלויטן וטור-הבר ויין המשומר¹³, ויהודים כבר יושבים סביב השולחן - "שולחן אביהם"¹⁴ (מלך מלכי המלכים הקב"ה), יחד עם משיח צדקנו (כפי שכתוב בספרים¹⁵ שבכל דור ודור ישנו א' מזרע יהודה שהוא ראוי להיות "משיח"), ובדורנו נשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר; ולאחרי ארבעים שנה מאז הסתלקות כ"ק מו"ח אדמו"ר יש כבר גם "לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע"¹⁶;

כעת צריך רק להיות, כאמור, שיפתחו את ה"לב לדעת", ויפקחו את ה"עינים לראות", ויפתחו את ה"אזנים לשמוע", ועל-דרך זה, לנצל את כל רמ"ח האברים וש"ס הגידים הגשמיים - נוסף על לימוד התורה וקיום המצוות בכלל (רמ"ח מצוות עשה כנגד רמ"ח אברים¹⁷ וש"ס מצוות לא תעשה כנגד ש"ס גידים¹⁸) - ללימוד פנימיות התורה כפי שנתגלתה בתורת החסידות וקיום הוראות רבותינו נשיאינו, כולל - ללימוד ענייני הגאולה, באופן שזה יפתח את הלב והעינים והאזנים - ושיבינו, יראו וישמעו בפשטות

ממש בגשמיות העולם - את הגאולה האמיתית והשלימה בפועל ממש, וללמוד תורתו של משיח (פנימיות התורה) באופן של ראי', שכל זה כבר ישנו מן המוכן, צריך רק לפקוח את העינים ואז יראו זאת!

ב. ובאותיות פשוטות בנוגע למעשה בפועל:

כיון שחיבור הנשמה וגוף, ורוחניות וגשמיות, כבר ישנם בשלימות (כנ"ל), והכל כבר מוכן לגאולה - צריך לעשות דברים שיגלו זאת בפועל ממש.

ולכל לראש בענין שהזמן גרמא - ביום ההולדת (כאשר מזלו גובר¹⁹) ויום ההילולא של אדמו"ר האמצעי, להוסיף בלימוד תורתו, דוקא באופן של "רחובות הנהר" דבינה (שמחברת רוחניות וגשמיות כנ"ל בארוכה).

והלימוד בזה שייך לכל בני-ישראל, אנשים ונשים (כמדובר כמה פעמים שלימוד החסידות והפצת המענינות חוצה שייכים בפשטות גם לנשי ובנות ישראל, ובפרט שעל-ידי זה אתי מר דא מלכא משיחא).

ו"תלמוד גדול שמביא לידי מעשה"¹⁰ - להביא זאת במעשה ועבודה בפועל, וללמוד מאדמו"ר האמצעי, אשר אצלו באה לידי ביטוי שלימות עבודתו בתורת החסידות בגשמיות הגוף והעולם (בזמן ומקום),

(3) ראה ברכות לד, ב. ב"ב עה, א. ויק"ר פי"ג, ג. ועוד.
 (4) ברכות ג, סע"א.
 (5) פי' הברטנורא למגילת רות. וראה גם שו"ת הח"ס חו"מ (ח"ו) בסופו (סע"ח). וראה שד"ח פאת השדה מע' האל"ף כלל ע'. ועוד.
 (6) תבוא כט, ג.
 (7) מכות כג, סע"ב.
 (8) זח"א קע, ב.

(9) ראה ירושלמי ר"ה פ"ג ה"ח ובקה"ע.

(10) מגילה כו, א.

קורו", ומדוע שהוא ירעיש על כך? ... ובינתיים שותקים, והצד שכנגד הינם ששים ושמיים, וכך עובר הזמן!

אז מה אם כבר עברו ששה חודשים - לכן זה כבר לא כואב? לכן זה כבר לא מצער? הרי הכאב נשאר כפי שהוא - אם-כן, מדוע לא צועקים?!

כאשר זה מגיע לגיוס כספים הם מופיעים לפתע, מוציאים "קול קורא", אוספים חתימות ועושים מזה חגיגה שלימה, תבוא עליהם ברכה... אבל היכן הייתם כשדובר על הגזירה ד"מיהו יהודי"?! מדוע אז לא הקמתם רעש?!

ג. כעת יתכן שתצמח הישועה: ישנה סברא שגויים יתחילו לצעוק נגד מיהו יהודי!

את חומר הגזירה מבטא הרמב"ם בפסק דין ברור (כמדובר כמה פעמים):

כאשר ליהודי יש עסק עם גוי'ה, כלומר עם אחת שהתגיריה שלא כהלכה, פוסק הרמב"ם שבכך הוא עושה מיהודי גוי, רחמנא-ליצלן! שהי' צריך להוולד יהודי, נשמה יהודית עמדה לרדת לעולם, ותמורת זה הוא עושה ממנה גוי, רחמנא-ליצלן! שזוהי הדרך היחידה שעל-ידה יתכן כזה דבר (לעשות מיהודי גוי) - כאשר יש עסק עם נשים נכריות, אזי תמורת זה שייצא ממנו יהודי - נולד גוי, וגוי צורך היהודים!

זו גזירה שלא היתה כמוה בישראל, לא היטלר ימ"ש, לא המן הרשע, לא לבן הארמי ולא פרעה חשבו על רעיון שכזה.

חוזרת השאלה: מדוע לא צועקים? מדוע לא עושים שום רעש? הוא יושב עם שלשה, עשרה או מאה יהודים שלו, כן ירבו, וכל הענין הנ"ל לא נוגע להם בכלל, אין לזה שייכות אליו! הרי מדובר כאן בגזירה על כלל ישראל, ומדוע זה לא נוגע לך?

טוענים שכבר עברו ששה חודשים וא"כ הרי-זה "סטאטוס קוו" - אבל מוצאים הרי בנוגע לגזירת פרעה שהיא נמשכה יותר משמונים שנה, כמ"ש שכאשר מרים נולדה קראו לה מרים ע"ש מרידות הגזירה, וזה נמשך לאחמ"כ יותר משמונים שנה. ומה הי' אז הנס? שמשך כל אותו הזמן בני ישראל "ויזעקו אל האלקים" ללא הפסק, צעקו להקב"ה למעלה משמונים שנה! ולכאורה, לאחרי ששה חודשים היו צריכים להפסיק לזעוק, שהרי כבר עברו ששה חודשים, ישנו "סטאטוס קוו" וכבר לא צריכים לצעוק... ובמילא הוא יכול הי' לשבת בשבת קודש ולמסור שיעור, ללמוד תורה, ושיטמינו ילדים יהודים בחומות פתום ורעמסס! שיתבללו יהודים בין הגוים, שזוהי הרי הגזירה ד"ואת כל הבת תחיון", שהכוונה בזה היא שהבנות יתחתנו עי"ז עם המצריים, שיתבללו בין הגוים;

ואעפ"כ במשך כל שמונים השנים הללו הי' אצל בני"ה ויזעקו אל האלקים, הם ידעו שהגאולה תלוי' בצעקתם להקב"ה.

ועד"ז בנוגע לגזירה ד"מיהו יהודי": האם כיון שכבר עברו ששה חודשים לא צריכים לצעוק? האם בגלל זה אין זו גזירה איומה?! לכן זה לא כואב?!

[.] ויהי רצון, כאמור כמ"פ, שלא נצטרך יותר לדבר על ענינים אלו, ושנוכל לדבר רק על דברים של שמחה, ולא לצבוט את הלחיים ולהיות בשמחה מדומה, אלא באמת שיהיו ענינים שיוכלו להיות מהם בשמחה אמיתית.

(תרגום חפשי משיחת ש"פ שמיני היתשל"א - בלתי מוגה)

לא היטלר ימ"ש, לא המן הרשע, לא לבן הארמי ולא פרעה חשבו על רעיון שכזה

א. כאשר ישנה גזירה איומה כמו "מיהו יהודי", ויש כאלו השותקים – הרי זה סימן שהענין לא איכפת ולא נוגע להם!

ישנה גזירה על כלל ישראל, על שלש-עשרה מליון יהודים, שרוצים להטמיעם בין שלש בליון גוים, רחמנא-ליצלן, ואלו שותקים!

מתיישבים לערוך חשבונות: תחילה עליו לכנס את יועציו כדי להתייעץ איתם על הענין, אח"כ צריך להתבונן מה לומר בנוגע לזה ולאחמ"כ הוא צריך לחשוב האם בכלל שוה לו לדבר על זה, והאם זה יפעל משהו.

מה עושים חשבונות?! כאשר ענין נוגע לנפש – צועקים! כאשר כואב לא עושים חשבונות, אלא צועקים!

הבה ונשאל אותו: האם כאשר נדקר במחט באצבעו הוא צעק? בודאי יענה שכן, ומדוע צעק? – משום שזה כאב לו! האם עשית קודם חשבון במה תועיל צעקתך? לא! האם הכאב נחלש במשהו מחמת הצעקה?...

וכך גם בעניננו: הרי זוהי גזירה שלא היתה כמוה בישראל, לא היטלר ימ"ש חתר לזה, לא המן, לא פרעה ולא לבן הארמי חתרו לזה, אזי כיצד אתה מסוגל לשתוק?! איך זה שלא צועקים?!

– סימן שזה לא כואב [.] שהרי כאשר זה נוגע להם – צועקים! וכיון שבנדו"ד שותקים – הרי זה סימן שהענין אינו נוגע להם, זה לא צערו, הוא יכול לשבת במנוחה ולמסור את שיעורו ו"חכם יתקרי ורבי יתקרי"!

ב. נפוצה שמועה שנתנו כסף כדי שישתקו, והוא לא הכחיש זאת (תחילה רק דיברו על-כך, לאחמ"כ הדפיסו א"ז בעיתונים, ועדיין לא יצאה הכחשה!) מדוע הוא לא מכחיש זאת? אמנם לקחו את הכסף כדי לעשות מצוות – שהרי לא חושדים בהם שישתמשו עם הכסף לדברי הרשות, אלא רוצים לעשות מצוות – אבל מה זאת-אומרת ששותקים כאשר מדברים אודות גזירה על כלל ישראל?! זקוקים לכסף כדי לעשות מצוות, זקוקים לכסף עבור חינוך הראוי – אוי ואבוי לחינוך שכזה שמחנכים ילדים על חשבון שלש-עשרה מליון יהודים שרוצים לבולל אותם בין הגוים!

וכאמור, מוצאים את כל החשבונות מדוע שלא לדבר ע"כ: שבין כך לא יכולים לעשות כלום... ובשביל מה לריב... צריכים להיות ב"אהבת ישראל" עם יהודי, ולריב עם יהודי זו שאלה של מצות לא-תעשה ד"ולא יהיו כקרח ועדתו", וא"כ מדוע לריב עם יהודים?...

ולאחר-מכן כבר עברו ששה חודשים וזה הופך להיות דבר ישן, זה כבר בגדר "סטאטוס

"ממלא שנותיהם מיום ליום" – שאצל כל אחד תהי' השתדלות מיוחדת לבטא את הרוחניות וה"חסדישקייט" שלו בגשמיות שלו, שבעניניו הגשמיים, ובזמן ובמקום הגשמיים שלו, יורגשו ("זאל זיך אנהערן") החמימות והחיות הנובעות מה"אידישקייט" ומה"חסדישקייט" שלו, עד לאופן שלא יהי' ביניהם כל פירוד כלל, אלא יהיו דבר אחד ממש.

נוסף לזה – שיראו לארגן בכל מקום ומקום התוועדויות חסידיות, החל בחג הגאולה של יו"ד כסלו, ולדבר וללמוד שם בתורתו של בעל הגאולה, ולקבל החלטות טובות בענינים הנ"ל,

כולל גם – החלטות לעשות ההכנות המתאימות כדי לסדר התוועדויות חסידיות, והתוועדויות גדולות, ב"ט כסלו, חג הגאולה של אדמו"ר הזקן, ולראות לעשותן בכל מקום ומקום בכל קצווי תבל, עד אפילו בפינה נידחת – באופן שכל פינה בעולם (גשמיות העולם) בה מצויים יהודים, תהי' חדורה באור ובחום החסידי של י"ט כסלו, "ראש השנה לחסידות".

וכן גם להמשיך את התוועדויות החסידיות במשך חודש כסלו, ובפרט בימים המיוחדים הקשורים עם תורת החסידות ודרכי החסידות, ועד גם – בסיום חודש כסלו – לערוך התוועדויות במשך ימי החנוכה, וברוח זו של הארת עצמו והסביבה בנרות החנוכה "על פתח ביתו מבחויך", ובאופן דמוסיף והולך ואור מיום ליום¹¹.

כולל – כמנהג רבותינו נשיאנו¹² – לערוך מסיבות לבני הבית בימי חנוכה, ולחלק "דמי חנוכה" לבני הבית¹³, ובפרט לילדים, לבנים ובנות, כי כאשר כל אחד מקיים מנהג זה –

(11) שבת כא, ב.

(12) "היום יום" כח כסלו.

(13) ראה סה"ש תשמ"ח ח"א ע' 163. וש"נ.

בפרסום המתאים – ועוד בהוספה ובהרחבה על-ידי הוספה בנתינת "דמי חנוכה" בריבוי (שעל-ידי זה מתוסף בענין השמחה אצל הילדים) – מתקשרים עוד יותר (על-ידי קיום מנהג זה) עם רבותינו נשיאנו, שזה נותן תוספת כח להחדיר את תורתם, הוראותיהם, ומנהגיהם אל תוך חיי היום-יום הפרטיים.

כולל ובמיוחד – גם מנהג ישראל אשר הולך ומתפשט בזמננו זה ללמוד עניני גאולה ועניני משיח, כדי להתכונן ולהכין אחרים עוד יותר לגילוי של הגאולה האמיתית והשלמה, כנ"ל.

ג. ויהי רצון, שמהדיבור וקבלת החלטות טובות עתה בענינים אלו – יביא הדבר תיכף ומיד בגלוי את הגאולה האמיתית והשלמה על-ידי משיח צדקנו, לעיני בשר של כל יהודי ושל כל ישראל, ותיכף ומיד ממש הולכים כל ישראל – "ארו עם ענני שמיא"¹⁴ – יחד עם כל מעשינו ועבודתינו, יחד עם כל הרכושים הגשמיים ("כספם וזהבם אתם"¹⁵) ביחד עם הבתי "מקדש מעט"¹⁶, וכן הבתים הפרטיים (במילא ילכו כולם ברצונם הטוב...) – אשר נעשו חדרים לגמרי באור החסידות וקדושת הנשמה (כנ"ל), "ושכנתי בתוכם"¹⁷ – לארצנו הקדושה, לירושלים עיר הקודש, להר הקודש, בבית המקדש השלישי [ויש לומר שהבתי מקדש מעט והבתים פרטיים שמעין מקדש מעט – מתחברים ומתדבקים¹⁸ ל"מקדש אדני-כוננו ידך"¹⁹], בקודש הקדשים, ששם נמצאת אבן השתי, שממנה הושתת העולם²⁰,

ועוד והוא העיקר – תיכף ומיד ממש. ■

(14) דניאל ז, יג. סנהדרין צח, א.

(15) ישעי' ס, ט.

(16) ראה מגילה כט, א.

(17) תרומה כה, ח.

(18) ראה קונטרס בענין "מקדש מעט זה בית רבינו שבבבל" (סה"ש תשנ"ב ח"ב ע' 467 ואילך). וש"נ.

(19) בשלח טו, יז.

(20) יומא נד, ב.

‘יוצאים מהכלים’ מתשוקה ונעגועים לביאת המשיח

הנחה: “ועד הנחות התמימים”. תרגום: מערכת “יחי המלך”

“הלוך הלכת כי נכסוף נכספתה לבית אביך” (פרשתנו לא, א)

דובר לעיל¹, שהיציאה והירידה של יעקב בחרן (“חרון אף של מקום”²) אצל לבן הארמי מרמזת על כללות ענין הירידה לגלות, וגאולת ועליית יעקב משם חזרה לארץ ישראל, “ארץ מגורי אביו”³, מרמזת על העלי’ מהגלות בגאולה האמיתית והשלמה.

ומזה מובן, שמכל הפרטים בפרשתנו הקשורים ליעקב בהיותו אצל לבן ובהליכתו משם, ניתן ללמוד בקשר לגלות וגאולה העכשוויים.

ובכללות:

יציאת וירידת יעקב בגלות בחרן אצל לבן הארמי היתה ירידה עצומה, עד כפי שאומרים בהגדה⁴ שלבן הארמי ה’ גרוע יותר מפרעה מלך מצרים, “שפרעה לא גזר אלא על הזכרים ולבן ביקש לעקור את הכל”.

אך הירידה היא לצורך עלי’, כמסופר בפרשה, שלא זו בלבד שיעקב לא הושפע שמה, אלא אדרבה, הוא יצא משם “שלם”⁵, בתכלית השלימות, עד ל“ויפרוץ האיש מאד מאד”⁶, ועד שהוא פעל גם את הבירור בגלות ובלבן הארמי, כמבואר בתורת חיים⁷ (של בעל הגאולה) פירוש הפסוק⁸ “וילך וישב לבן למקומו”, שיעקב החזיר את לבן (מהיכן שהוא ה’ מצוי למטה מטה, יותר נחות מפרעה) למקומו ושרשו בבחי’ לובן העליון.

ולאחר-מכן “ויעקב הלך לדרכו” – העלי’ מהגלות בדרך לארץ ישראל, “ארץ מגורי אביו”, “זיפגעו בו מלאכי אלקים”⁹, היחוד של ארץ ישראל וחוף לארץ כו’, שלשם כך היתה כל הירידה בגלות.

ובזה ניתוסף בסיפור הפרשה, שעדיין בהיותו בגלות אצל לבן הארמי, ה’ יעקב “הלוך הלכת כי נכסוף נכספתה לבית אביך”¹⁰, ועד כדי כך שלבן הרגיש זאת.

והענין בזה: כל זמן שיעקב ה’ בגלות הוא ידע שזה לא המקום שלו, והלך ללא הפסק אל מקומו האמיתי – “הלוך הלכת”, לא הליכה אחת, אלא הלך כל הזמן (“געהאטטן אין איין

(1) סוף סט”ו בהשיחה (כפי ש”ל בזמנו ע”י “ועד

הנחות התמימים”).

(2) פרש”י ס”פ נח.

(3) ר”פ וישב.

(4) בפיסקא צא ולמד.

(5) וישלח לג, יח. וראה שם בפרש”י.

(6) ל, מג.

(7) פרשתנו לט, א. וראה שם לד, ד ואילך.

(8) פרשתנו לב, א.

(9) שם ב.

(10) לא, ל.

“הקהל” של יעקב בחרן

עפ”ז מובן, אשר, בעמדנו בשבת פ’ ויצא, השבת¹ הראשון חודש כסלו² – מסוגל הזמן ביותר לקבל החלטות טובות להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בכל הפעולות דהפצת התורה, כולל ובמיוחד הפצת המעיינות דפנימיות התורה חוצה.

ובאותיות פשוטות:

לאחרי החלטות הטובות בענינים אלו שבודאי קיבל כאו”א במשך חודש תשרי, על מנת לקיימן בפועל ממש בעבודה ד’ויעקב הלך לדרכו”³ במשך כל השנה, וכבר עוסק משך זמן, ובהצלחה כו’, בקיום החלטות אלו בפועל ממש – הרי, בבוא השבת הראשון חודש כסלו, ועאכו”כ כשחל בפ’ “ויצא יעקב גו”⁴, צ”ל עילוי והוספה⁴ בכל ענינים אלו ביתר שאת וביתר עוז.

כולל ובמיוחד בנוגע לענינים העיקריים דשנה זו – שנת הקהל ושנת תשמח⁵ – שגם בהם צ”ל עילוי והוספה בקשר ובשייכות לחודש כסלו, שבו מודגש ביותר גילוי והפצת תורת החסידות⁶.

(משיחת ש”פ ויצא ה’תשמ”ח - ח מוגה)

(1) פרשתנו ל, כד), שגם “אחר” נעשה “בן” (ראה אוה”ת פרשתנו רכ, א ואילך. ועוד), היינו, שמאחד כל הסוגים שבישראל - “הקהל את העם האנשים והנשים והטף גו’ ליראה את ה’ אלקיכם” (וילך לא, יב-יג).

(2) ושמחה - שבפרשת ויצא מסופר לראשונה ע”ד שמחת נישואין - “ויאסוף לבן את כל אנשי המקום ויעש משתה” (פרשתנו כט, כב), “מלא שבוע זאת”, “שבעת ימי המשתה” (שם, כז ובפרש”י) - שלימות ענין השמחה, כמבואר בענין “שמח תשמח” (ראה סה”מ תרנ”ז ע’ רעט ואילך). וגם: ענינה של שמחה - פריצת גדר (ראה בארוכה שם ס”ע רכג ואילך), שזהו”ע ד’ופרצת גו”³, “ויפרוץ האיש מאד מאד” שבפרשת ויצא (כה, יד. ל, מג). - ובתחלת היציאה ואופנה: וישא יעקב רגליו בשמחה (רשב”ם פרשתנו כט, א).

(3) להעיר, שמהענינים העיקריים דתורת החסידות: אהבת ישראל ואחדות ישראל - “הקהל את העם”, ובאופן שמאחדים את כולם בהענין ד’ליראה את ה’ אלקיכם” - “דע את אלקי אביך ועבדהו בלב שלם” (דה”א כה, ט. וראה תניא קו”א קנו, ב. ועוד), וכן “שמחה” - “ונודע לכל פי’ האר”י ז”ל על פסוק זה”, “עבדת את ה’ אלקיך בשמחה וגו” (תניא פכ”ו).

(1) וממנו מתברכים ט’ וי”ד כסלו, ובפרט בשנה זו - שקביעותם ביום שני וביום שלישי, “בתר שבתא” (פסחים קו, סע”א).

(2) לאחרי המשכת הברכה דשבת מברכים חודש כסלו, ולאחרי ר”ח כסלו, שבו עולים כל עניני חודש כסלו, בדוגמת התכללות אברי הגוף בה”ראש” (ראה לקו”ת דרושים לר”ה נח, א ואילך. עט”ד שער ר”ה בתחלתו. ובכ”מ).

(3) כידוע הפתגם (נסמן בלקו”ש ח”כ ע’ 556) שלאחרי העבודה דחודש תשרי, ה”מרובה במועדות”, מתחיל סדר העבודה ד’ויעקב הלך לדרכו”. וראה לקמן [התוועדות תשמ”ח ח”א ע’ 545] הערה 95.

(4) גם לגבי החלטות הטובות שנתקבלו בשבת מברכים חודש כסלו, בנוגע לכללות הענין ד’וישלח יצחק את יעקב”, ע”י כאו”א מישראל, כולל ובמיוחד אצל השלוחים ד’יצחק” שבדורנו (שמו (השני) דכ”ק מו”ח אדמו”ר) שהתכנסו יחדיו כדי ש”איש את רעהו יעזורו” בעבודה דמילוי השליחות, כמדובר בארוכה בהתוועדות דשק”מ.

(5) להעיר מהקשר דקהל ושמחה לפרשת ויצא: הקהל - שגם ב’חרן” מעמיד יעקב את כל בית ישראל, “מטתו שלימה”, ועד ש”יוסף ה’ לי בן אחר”

חסידיים יודעים שהרבי הינו "נביא ממשי"!

ולהוסיף, שלאחרי שיודעים מש"כ רבינו הזקן שמענה על ענינים גשמיים שייך ל"נביאים ממשי", אזי יודעים שהמענה של הרבי על ענינים גשמיים הוא להיותו "נביא ממשי"!
 - חסידים אינם מתייראים. אם יש צורך שהרבי יהי נביא, הרי הוא נביא, העיקר שיתן מענה על הענינים שחסידיים שואלים ומבקשים ממנו.
 (משיחת ש"פ ויצא ה'תשי"א - בלתי מוגה)

אצל חסיד - הרבי ניצב תמיד לנגד עיניו

בליבאוויטש נהגו שכלל שדובר אודות חסיד או רב וכיו"ב גדול יותר, כינו אותו בתואר קטן יותר. כך היה גם עם החסיד ר' דוד הירש טשערניגאווער (הרד"ן - רבה של צ'רניגוב) - שהי' למדן גדול ומהיחידים שאדמו"ר המהר"ש נתן להם סמיכה - קראו לו דווקא בשם דוד הירש!

כאשר שמעתי את הסיפור אודותיו ואעפ"כ קראו לו בשם דוד הירשל, חיפשתי לכך מקור בנגלה ומצאתי - "יגעתי ומצאתי": מסופר בנ"ך שכאשר אורי' קרא ליואב בתואר "אדוני יואב" בפניו של דוד המלך, היתה זו מרידה במלכות.

עד"ז בענינו: אצל חסיד הרבי ניצב תמיד לנגד עיניו, ובפרט כאשר חוזרים אימרה מהרבי, שאזי צריך להיות "כאילו בעל השמועה עומד כנגדו" - ניצב קלסתר פניו של הרבי לנגדו! וכאשר הרבי עומד אל מול עיניו, אין ביכולתו לכוונת אחר בתואר כמו ר' וכיו"ב!
 (תרגום חפשי משיחת ש"פ ויצא, י"א כסלו ה'תשמ"ג - בלתי מוגה, בעריכת ועד הנחות הת')

גיין"), ועשה את עבודתו בגלות בתור הכנה לגאולה, ובמילא היא (העבודה בגלות) חלק מההליכה למקומו האמיתי, "ארץ מגורי אביו".

ואף לפני שהגיע ל"ארץ מגורי אביו", הוא השתוקק והתגעגע לזה - "נכסוף", לא רק פעם אחת ובה יצא ידי חובתו, אלא כל זמן שעדיין לא הגיע הגאולה אזי "נכסוף נכספתה"!

ומזה ישנו גם הלימוד בנוגע לגלות והגאולה העכשוויים - וכתורת אדמו"ר הזקן¹¹ שצריכים לחיות עם הזמן, עם פרשת השבוע, ועתה - עם הפסוקים של פ' ויצא:

יש לדעת, שכל הירידה בגלות עד לחושך כפול ומכופל דגלות - היא צורך עליו, בכדי לבוא לעלי' נעלית יותר בגאולה האמיתית והשלמה.

לא להתחשב בשום דבר, אפילו לא בלבן הארמי, שהוא מיוחס - בן בתואל בן נחור בן תרח וכו'...

וכל זמן שנמצאים בגלות יש ללכת ללא הפסק - "הלוך הלכת" - לגאולה, ולא להתפעל ולא להתחשב בשום דבר, אפילו לא עם לבן הארמי, שהוא מיוחס - בן בתואל¹² בן נחור¹³ בן תרח¹⁴ וכו', לא מתחשבים עמו ועם טענותיו כלל, והולכים לגאולה!

וכל זמן שנמצאים עדיין בגלות אזי "נכסוף נכספתה": משתוקקים ומתגעגעים לגאולה, "יוצאים מהכלים" ("מ'גייט אויס") - מתי תבוא כבר הגאולה. ואפילו לאחר שהשתוקקו כבר פעם אחת עד לכלות הנפש - הרי באם משיח עדיין לא בא לא מפסיקים להתגעגע, אלא "נכסוף נכספתה", ממשיכים להשתוקק ולהתגעגע, שהרי משיח עדיין לא בא - ואיך אפשר שיפסיקו להשתוקק ולהתגעגע!?

[.] ויה"ר (כמדובר כמ"פ) שבמקום הצורך לעיין מהי תשובתו של יעקב על טענת לבן ("הלוך הלכת גוי") - יבוא כבר משיח צדקנו, והקיצו ורננו שוכני עפר¹⁵, ומשה ואהרן עמהם¹⁶, ויעקב אבינו ואדמו"ר האמצעי עמהם, ובאם יזכו יוכלו לשאול אצל יעקב עצמו מה הי' המענה שלו על טענת לבן, ולשאל בדרכי נועם ובדרכי שלום, והוא יענה בדרכי נועם ובדרכי שלום.

ותהי' אז שלימות בכל הענינים, שלימות של בני ישראל - "בנערינו ובזקנינו גו' בבנינו ובבנותינו"¹⁷, ושלימות בכל עניניהם - "כספם וזהבם איתם"¹⁸, אהבה ויראה הכוללים את כל מצות עשה ולא תעשה, שמזה משתלשל כסף וזהב בגשמיות, ושלימות הארץ - "ארץ אשר גו' תמיד עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה"¹⁹,

בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, ובמהרה בימינו ממש.

(משיחת ש"פ ויצא, י"ד כסלו ה'תשמ"ו - בלתי מוגה)

11) "היום יום" ב' חשוון. סה"ש תש"ב ע' 29 ואילך. 15) ישע"י כו, יט.
 12) תולדות כח, ה. 16) תוד"ה אחד - פסחים קיד, ב. וראה יומא ה, ב.
 13) וירא כב, כ-כב. 17) כמ"ש ביצ"מ - בא י, ט.
 14) נח יא, כז. 18) ישע"י ס, ט.
 19) עקב יא, יב.

מוקדש לעילוי נשמת
 ר' יהודה ב"ר צבי הירש ע"ה סטראל - נפטר ביום כ"ז אלול
 ולע"נ זוגתו טשרנא גיטל בת ר' יעקב ע"ה - נפטרה ביום ה' טבת
 יה"ר שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה
 נדבת בנס - יבלחט"א - הרה"ח שמואל סטראל ומשפ' שיחיו

לסיים את השליחות ולשוב אל בית אביו בהגאולה

"ושבתי בשלום אל בית אבי" (פרשתנו כה, כא)

כאשר יוצאים למלא את השליחות דהפצת התורה והפצת המעיינות חוצה, עד לחוצה שאין חוצה ממנו, "חרון אף של מקום בעולם" – יש לזכור שהכוונה אינה שישאר, ח"ו, במקום זה (גם כאשר נמצא במעמד ומצב נעלה כו'), כי אם, לסיים את מילוי השליחות, ולשוב אל בית אביו, היינו, שבכל פעולה ופעולה חזור הוא ברצון לסיים את השליחות ולשוב אל בית אביו, "ושבתי בשלום אל בית אבי" – בהגאולה ע"י משיח צדקנו מהמצב דגלינו מארצנו (בית אבינו).

וענין זה מודגש ביותר בדורנו זה, דור האחרון – דמכיון שכבר "כלו כל הקיצין"¹, "דאלאי קיצין" (לא רק "דאלאי גלות"), ובלשון כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו², שלא נותר אלא "לצחצח את הכפתורים", ולאחרי שעברו עוד עשיריות שנים של התעסקות בהפצת המעיינות חוצה בשליחותו של נשיא דורנו, סיימו כבר גם את "צחצוח הכפתורים" – הרי בודאי ובודאי שלא נותרה אלא הפעולה הכי אחרונה ד"עמדו הכן כולכם"³ לקבלת פני משיח צדקנו, "ושבתי בשלום אל בית אבי".

ולהעיר:

מובן וגם פשוט, שגם ברגעי הגלות האחרונים צ"ל עבודת השליחות דהפצת התורה והמעיינות חוצה (היציאה ל"חרון")⁴ בכל התוקף והשלמות, ובתכלית המסירה ונתינה כו"⁵, אע"פ שיודעים שנמצאים ברגעי הגלות האחרונים ממש, ו"מיד הן נגאלין"⁶.

ואדרבה: לא זו בלבד שהידיעה שנמצאים ברגעי הגלות האחרונים ממש אינה מחלישה, ח"ו, את תוקף העבודה דהפצת התורה והמעיינות חוצה, אלא להיפך – שפועלת תוספת חיות ומרץ כו' בכל עניני העבודה (כולל – הצפי' לגאולה, והתפלה ובקשה ודרישה כו' על הגאולה), בידעו שפעולה זו מוסיפה סיום וגמר השליחות, ולא עוד, אלא שיתכן שזוהי הפעולה האחרונה ממש שבה מסתיימת כללות השליחות ד"ויצא יעקב גו", ובלשון הרמב"ם⁷ – פס"ד להלכה – ה"מצוה אחת", שעל ידה "הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות, וגרם לו ולהם תשועה והצלה" – גאולה האמיתית והשלימה שאין אחרי' גלות⁸, "ושבתי בשלום אל בית אבי".

(משיחת ש"פ ויצא, ז' כסלו ה'תשמ"ח - מוגה)

כיון שיעקב מוכן לגאולה, מה יש לעשו לומר בזה?!

ובפשטות: כל יהודי שולח להודיע לעשו שמצדו – הכל מוכן כבר לקראת הגאולה האמיתית והשלימה, ועד כדי כך שמצדו (של היהודי) מוכן גם עשו לקראת הגאולה.

[. .] אילו זכינו היתה הגאולה – תיכף ומיד בזמנו של יעקב אבינו, כאשר יעקב אבינו הי' מוכן כבר לגאולה, אבל בפועל ממש התערבו "מלאכים"... והודיעו שעשו אינו מוכן לגאולה, ולכן, צריכים עדיין יעקב ובניו להשאר תקועים בגלות!... – דבר שאינו מובן לגמרי! מכיון שיעקב (וכל נש"י הכלולים בו) מוכן כבר לגאולה, א"כ, מה יש לעשו לומר בענין זה?! – ואעפ"כ, בפועל ממש רואים שמאז עברו בנ"י צרות צרורות, עד לצרות דעקבתא דמשיחא!

אבל לאחרי שבנ"י עברו כבר כל ענינים אלו – הרי ידוע מ"ש בעל הגאולה בספרו שערי תשובה¹ [שנדפס זה עתה מחדש, כנ"ל], שלאחרי כל הגזירות ושמדות היל"ת, כבר יצאו י"ח עבור כל הענינים ד"חבלי משיח".

ועכשיו – בודאי ש"כלו כל הקיצין"², ולכן, צריך משיח צדקנו לבוא בקרוב ממש, בדרכי נועם ובדרכי שלום.

(משיחת אור ליו"ד כסלו ה'תשד"מ - בלתי מוגה)

עכשיו כבר גמרו גם את זה

כבר בימים האחרונים של הגלות נעשה "וישלח יעקב מלאכים אל עשו אחיו" – כל יהודי שולח "מלאכים" בעולם להודיע שכבר מוכנים להגאולה, כמבואר בתורה אור³, שיעקב כבר הי' מוכן לגאולה, ומצדו של יעקב גם עשו⁴ הי' מוכן, אבל עשו למטה עדיין לא הי' מוכן; אבל עכשיו, לאחרי ריבוי העבודה ובידורים ומעשים טובים (הן בחו"ל והן בארץ ישראל) של בנ"י במשך כל הדורות, כולל ובמיוחד העבודה דהפצת המעיינות חוצה, ובזה גופא – העיד נשיא דורנו⁵ שצריך רק לסיים צחצוח הכפתורים, ועכשיו כבר גמרו גם את זה, ונמצאים כבר לאחרי ההכרזה דנשיא דורנו "לאלתר לגאולה"⁶ – הרי עכשיו בודאי כבר המצב ד"עמדו הכן כולכם"⁷, וכל העולם כולו (כולל "עשו בשדה אדום") מוכנים ללכת להגאולה.

ואז ישנה השלימות ד"וישלח מלאכים" שהם יעשו ויתעסקו עם כל הצרכים שבנ"י צריכים – כמ"ש "ועמדו זרים ורעו צאנכם", כי בנ"י יהיו עסוקים רק בהשגת "דעת בוראם". (משיחת ש"פ ויצא, יו"ד כסלו ה'תשמ"ט - מוגה)

(5) שיחת שמח"ת תרפ"ט.

(1) ח"א ספ"ה (ה, ב).

(2) סנהדרין צז, ב.

(6) קול קורא ב"הקריאה והקדושה" תש"א-תש"ב.

(3) ר"פ וישלח. וראה לקו"ש חכ"ה ע' 368 ואילך.

(7) במכתבו מכ"ו אדר תרח"ץ – נדפס בסה"מ

(4) כפי שעשו הוא בפרשה (ששרשו למעלה) –

קונטרסים ח"ב שצז, ב. אגרות קודש שלו ח"ד ע' רעט.

"יעקב ועשו האמורים בפרשה" (ל' רש"י ר"פ תולדות).

(1) סנהדרין צז, ב.

(2) שיחת שמח"ת תרפ"ט.

(3) אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"ד ריש ע' רעט. וש"נ.

(4) להעיר, ש "ויצא יעקב גו' וילך חרנה" רומז גם על

הגלות (ראה זח"א קמו, א. ב"ר פס"ח, יג. של"ה רצב,

ב).

(5) כפי שלמדים מאופן עבודתו של יעקב – ש"חייב

לעבוד בכל כחו, שהרי יעקב הצדיק אמר כי בכל כחי עבדתי את אביכן, לפיכך נטל שכר זאת אף בעולם הזה, שנאמר ויפרוץ האיש מאד מאד" (רמב"ם סוף הל' שכירות – שיעור היומי).

(6) רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ה.

(7) שם פ"ג ה"ה.

(8) ראה מכלתא בשלח טו, א. הובא בתוד"ה ה"ג

ונאמר – פסחים קטז, ב.